ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

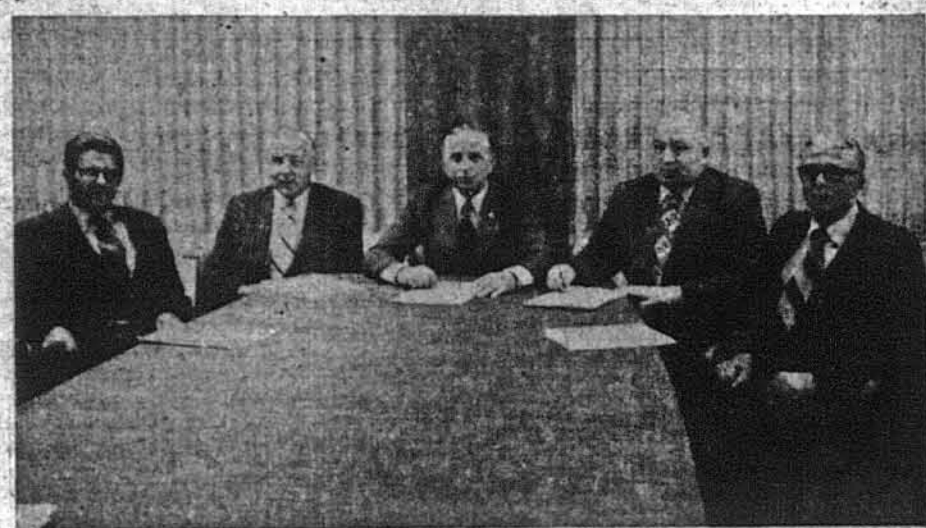
СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200 з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ВЕРЕСНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 17, 1975 No. 174. VOL. LXXXII.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ ПЕРЕВОДИТЬ ПЕРЕВІРКУ МАЙНА, ДІЛОВОДСТВА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СТАНУ УНС

Джерзі Сіті. — У понеділок, 15-го вересня, тут у приміщеннях Головної Канцелярії Українського Народного Союзу почалася звичайна, передбачена статутом річна перевірка майна, діловодства та організаційного стану цієї великої установи. Перевірку переводить обрана конвенцією Головна Контрольна Комісія в складі: мгр Іван Геврик з Вінніпеґу, мгр Іван Винник з Ню Йорку, проф. д-р Богдан Гнатюк з Філядельфії, недавно рукоположений на священика о. Іван Ващук з Детройту та д-р Іван Скальчук з Філядельфії, розділивши між собою перевірку поодиноких відділів та ділянок активності УНСоюзу. Свою перевірку почали головні контрольори вже минулої суботи на оселі УНСоюзу Союзівці біля Кергонксону, взявши при цій нагоді також участь у відбутому в тому часі вже традиційному Дні УНСоюзу. Перевірка триватиме протягом цього тижня.

Головна Контрольна Комісія УНС. Сидять (зліва): д-р Іван Скальчук, проф. д-р Богдан Гнатюк, мгр Іван Геврик, мгр Іван Винник та о. Іван Ващук. (Фото з минулого року).

Нюйоркська Округа УНС розпочала осінню організаційну кампанію

Ню Йорк (м. ю.) — Минулої п'ятниці, 12 вересня тут в залі УНДому відбулися осінні організаційні збори місцевої Округи УНСоюзу, які започаткували осінню кампанію УНСоюзу з метою придбати 2,500 нових членів, потрібних для покриття втрат та для придбання надвишки, щоб УНСоюз міг дальше рости.

Ці збори були першими в черзі 23-ох подібних нарад 30-ти Округ УНСоюзу на терені ЗСА і Канади. Відкриваючи збори, голова Округи Микола Хоманчук привітав приявних, зокрема представників Головного Уряду УНСоюзу головного предсідника Йосипа Лісоґора, заступника головного предсідника д-ра Івана Фліса, заступницю головного предсідника пані Марію Душник, головного організатора Степана Гавриша, головного контролера мгра Івана Винника і обласного організатора Василя Оріховського. Після прийняття прочитаного секретарем Округи Михайлом Юзенівим протоколу попередніх нарад, який прийнято без поправок, головні урядовці п-і Марія Душник, Йосип Лісоґір, д-р Іван О. Фліс, Степан Гавриш і обласний організатор Василь Оріховський виголосили доповіді про загальний стан УНСоюзу, відмічуючи його здобутки за перше півріччя праці в усіх ділянках і приточуючи намічено пляни організаційної праці під час осінньої кампанії.

Пані Марія Душник говорила про апель Комісії для Жіночих Справ УНСоюзу, в якому сказано, що всі жінки члени УНСоюзу повинні придбати до кінця року бодай по одному членові і тим вшанувати Міжнародний Рік Жінки та Жінки України. Вона також інформувала, що посвячення пам'ятника Лесі Українки відбудеться на Союзівці в червні 1976 р. Йосип Лісоґір інформував про пороблені заходи для одержання відповідної позички від українських банківкредитівок на фінансування коштів будови Дому УНСоюзу та на добрі поступи розв'язання проблеми винайму приміщень в новій Будівлі. Іван Фліс, як член Будівельного Комітету Будівлі УНС, вичерпно інформував про фінансовий стан цієї Будівлі, відмітивши наглядний прогрес, який заіснував в останніх місяцях. Він також заторкнув цілість фінансової господарки і цифер вказав на її здоровий стан, доказом чого є факт, що майно УНСоюзу в першім півріччю ц.р. зросло на 233,323.88 дол. і сягнуло загальну суму 39,523,750.40 дол. Він вказав, що є всі надії, що до кінця цього року майно досягне суму 40,000,000.00 дол. Степан Гавриш говорив про організаційні справи. Він сказав, що за останніх 8 місяців придбано 1,830 нових членів, забезпечених на загальну суму 4,380,000 дол. Одначе це не вистачило на покриття втрат і тому, щоб рік не закінчити з поважними втратами, належить до кінця року придбати ще бодай 2,500 нових членів, що покриє всі втрати в членстві і принесе деяку надвишку. Обласний організатор Василь Оріховський говорив про здобутки нюйоркської Округи. За його словами, по 31 серпня Округа вже придбала 140 нових членів, забезпечених на суму 250,500 дол. і тим зайняла по Філядельфійській Окрузі друге місце. Він відмітив найкращі Відділи, які вже придбали по 10 і більше нових членів.

Після доповідей відбулася дискусія. З черги одобрено плян Управи Комітету, щоб під час загальної маніфестації, яка відбудеться в неділю, 21 вересня в Ню Йорку, Союзова Округа мала свій віз, який буде удекорований емблемами УНСоюзу. Також одобрено плян відбуття бенкету в неділю 7 грудня для вшанування союзових піонерів, що належать до УНС найменше 50 років, а також для відзначення заслужених відділових урядовців, що на протязі 25 років належали до Управ Відділів і працювали для розбудови Союзу. Присутній на нарадах секретар 204 Відділу п-і о. Агапія Гончаренка д-р Василь Палідор подав до відома, що в неділю, 26 жовтня, відбудеться Ювілейне Свято, яким вшанують 50 літній ювілей Відділу. Наради закінчено ухвалою, що Округа виконає квоту на 100 відсотків, щоб здобути перше місце в ряді союзових Округ.

В. ШАШАРОВСЬКИЙ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОМУС

Філядельфія, Па. (О. Л-ий). — В суботу, 13-го вересня, тут відбулися при участі 52-ох членів і декількох гостей, загальні збори Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС), в результаті яких Володимир Шашаровський був переобраний на голову цього Об'єднання.

Збори, якими проводила президія під проводом Миколи Кавки з Детройту, як предсідника, заслухали звіти уступаючої Управи, що її після смерти голови бл. п. Юрія Кононіва очолював режисер Володимир Шашаровський. Збори схвалили одноголосно абсолюторію з признанням уступаючій Управі та вибрали нову Управу на слідуючу каденцію двох років під проводом В. Шашаровського, як голови, та Євгена Левицького, як секретаря. В дискусії збори присвятили дуже багато уваги виданні першого тому книги діячів українського театрального мистецтва, яка є вже в друку і до двох місяців появиться в продажу. Обговорено також підготову до друку другого тому. Коли присутні члени почули із звітів Управи, що до повного фінансування видання цього першого тому бракує ще около одної тисячі долярів, то учасники зборів у подивугідний відомі протягом п'ятнадцяти хвилин зложили своїми пожертвами разом 1,705 дол. на ту ціль.

ВІДБУВСЯ 24-ий ЗДВИГ СУМА — ЗАХІД

Детройт (П. Р.). — Назначений на 30-31 серпня і 1-го вересня ц. р. 24-ий Ювілейний Здвиг СУМА - Захід на оселі „Київ" біля Детройту заповідався якнайкраще. В ньому мали брати участь Осередки СУМА з Огайо, Ілліной, Міннесоти, Арізони, Віскансину і Каліфорнії. Через несприятливу дощову погоду перед Здвигом і в часі Здвигу, тільки Осередки найближче Детройту прислали своє членство на цю зустріч, побороючи простір та безліч інших труднощів.

Офіційне відкриття Здвигу відбулося щойно в суботу 30-го серпня, тому відбули елімінаційні спортові змагання у відбиванці й копаному м'ячі, заповіджені на суботу, не відбулася запланована юнацька ватра.

В неділю, 31-го серпня, програма проходила згідно з пляном. Службу Божу в каплиці оселі відправив о. Сергій Фединяк із парохії Непорочного Зачаття в Гемтремку, виголосивши відповідну до хвилини проповідь.

Опівдні відбулася маніфестаційна частина. На святковому апелі з'явилися 260 униформованого юнацтва з осередків ім. Павлушкова і Вітовського з Чікаго, ім. В. Хмельницького з Клівленду й ім. Т. Шевченка з Парми та з обидвох осередків Детройту. В це число не враховані сумівцізмагуни з Міннеаполісу.

Після піднесення прапорів відчитано святковий наказ дня. Представник Головної Управи СУМА Мирон Луцак привітав учасників та гостей від Головної Управи і ширше з'ясував завдання СУМА на тлі сучасного положення в Україні та вказав на невідкладні завдання сумівської молоді в країнах свого поселення.

У дефіляді сумівських частин, що її відбирав представник Головної Управи, Команда Здвигу і представники українських громадських організацій, приємно вражала участь наймолодшого юнацтва з осередків Парми, Чікаго й Детройту. Приємно було спостерігати, що всі важніші пости в команді обсаджені молодими людьми, вихованими в СУМА, та активними в цій організації виховниками.

Духова оркестра осередків ім. Павлушкова та ім. Вітовського в Чікаго грала в часі дефіляди й у великій по маршу юнацьких колон хоч і в розмокломy терені.

Після обіду відбулися спортові змагання відбиванкових дружин хлопців і дівчат. У змаганнях Детройт-Міннеаполіс (хлопці) переміг Детройт, а в змаганнях Чікаго - Палатайн (дівчата) переміг Палатайн.

В копаному м'ячі юніори Детройту перемогли юніорів Палатайну, а змагання копаного м'яча „Черник" Детройт і „Крила" Чікаго

(Закінчення на стор. 3-ій)

Пластовий „Орден Хрестоносців" відбув Велику Раду

Вовча Тропа (М.Л.). — В часі довгого кінця тижня з нагоди Свята Праці, 30-31 серпня ц.р., відбулась на цій Пластовій оселі 14-та Велика Рада „Ордену Хрестоносців". Названа пластова одиниця об'єднує з своїх рядах членів 5-го Куреня старших пластунів (УСП) та членів 20-го Куреня пластунів сеньйорів (УПС).

Внедовзі „ОХ", як в скороченні називають „Орден", обходитиме 30-ліття свого існування. За минулий час члени цього пластового з'єднання вложили поважну долю праці в користь своєї материнської організації — Пласт, як і у суспільно-громадський та політичний сектор життя української еміграції. Деякі одиниці із Хрестоносського Круга осягнули передові місця у своїх професіях або визначуються своїми науковими працями.

„ОХ" був заснований 15 березня 1946 року в невеличкому баварському містечку Травнштайні групою старших пластунів, що сьогодні всі вже осягнули середній вік пластових сеньйорів та остались вірні ідеям Пласту і напрямним, що їх собі по

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗАВЕРШЕНО ПІДГОТОВУ ДО МАНІФЕСТАЦІЇ „ПОДВІЙНОГО САЛЮТУ" В НЮ ЙОРКУ ЦІЄЇ НЕДІЛІ, ОЧІКУЄТЬСЯ МАСОВОЇ УЧАСТИ

Ню Йорк. — Підготова до запланованого на крайову міру першого виступу українців в рямках відзначування 200-річчя Американської Незалежности, що ним буде спонзорована Крайовим Українським Комітетом велика Всенаціональна Маніфестація в Ню Йорку цієї неділі, 21-го вересня, остаточно закінчена. Як уже інформовано, маніфестація проходитиме під знаком подвійного салюту»: Америці у 200-річчя її незалежности та українській жінці - героїні з нагоди Міжнародного Року Жінки і проголошеного Світовим Конгресом Вільних Українців на 21-го вересня Дня Української Жінки.

Усі ці справи були на порядку очолюваної мгром Іваном Базарком Програмової Комісії, яка з кінцем минулого тижня відбула тут свої наради з участю: мгра Романа Гуглевича, д-ра Івана Фліса, д-ра Юрія Волинця, О. Германюка, д-ра Володимира Душника, д-ра Петра Гоя і пань С. Карпінської, М. Душник, О. Томоруг. Комісія остаточно встановила таку програму: Маніфестацію в Браєнт парку відкриє о годині 3-ій по полудні д-р І. Фліс; о. протоігумен П. Пащак і о Лев Левицький відмовлять молитви; з черги виголосять промови: проф. д-р Лев Добрянський, сенатор Джеймс Баклі, д-р Марія Век і конгресмен Едвард Кач. Слідуватиме мистецька програма з участю дівочого хору СУМА „Жайвороньки" і танцювального ансамблю „Верховинці".

По закінченні програми буде сформований похід учасників маніфестації, який перейде до Об'єднаних Націй при Гаммершілд Пляза, де відбудеться друга частина маніфестації, присвячена українським жінкам, що караються в совєтських концтаборах. Під час програми промовлятимуть мгр Уляна Целевич, сенатор Павло Юзик, Асколд Лозинський і конгресмен Маріо Віяджі. На закінчення цієї частини програми присутні схвалять приготовані резолюції, які відчитають Єлисавета Чарторийська й Ірина Зелик.

ПОРЯДОК МАНІФЕСТАЦІЇ „ПОДВІЙНОГО САЛЮТУ"

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку — Відділ УККА, який влаштовує цієї неділі, 21-го вересня крайову Всенародну Маніфестацію Подвійного Салюту, встановив такий порядок цієї Маніфестації:

1. Початок походу о годині 2-ій по полудні;
2. Збірка не пізніше 1:30 по полудні на 58-ій вулиці на схід від 5-ої Евені;
3. Кожна організація — чи відділи тієї самої організації — творять окрему групу в поході з власними прапорами та транспарентом, що вказував би назву організації.
4. Кожна організація відповідає за порядок у своїй групі й має власних впорядників, що є підпорядковані генеральним впорядникам.
5. До походу на 58-ій вулиці уставляються:

а) Між П'ятою й Медисон евенями:

1. Американські й українські національні прапори.
2. Духовенство і представники центральних організацій.
3. Комбатанти.
4. 1-ша оркестра.
5. Молодечі організації: СУМА, Пласт, ОДУМ, школи, танцювальні гуртки та спортові клюби.
6. Жіночі організації: СУА, ОЖ ОЧСУ, УЗХ.
7. Професіоналісти, мистці, артисти.

б) Між Медисон і Парк евенями:

1. 2-га оркестра.
2. Ідеологічні організації: ООЧСУ, ОДВУ, СВУ й ін.
3. Братські союзи: УНС, УРС, „Провидіння", УНП.
4. „Самопоміч" і Українські Кредитівки.
5. Всі інші.

В міру потреби можна буде вжити 58-му вулицю поза Парк евеню і третю оркестру.

У поході іти тільки чвірками, придержуючися відповідних відступів між чвірками й особами у чвірках.

Автобуси, що привезуть учасників маніфестації, від'їжджають на паркування на 39-ту вулицю між 1-ою і 2-ою евенями. В міру потреби можна буде вжити й 2-гу евеню. Звідтам і від'їзд додому після закінчення віча на Гаммершілд Плаза около 5:30 вечора.

Летючки приготовані Комітетом.

Кожний учасник повинен набути святочний жетонвідзнаку. Будуть до набуття американські й українські прапорці. Просимо постаратися, щоб якнайбільша кількість учасників була в українській народній ноші.

Просимо постаратися про якнайбільшу кількість організаційних, як і національних американських і українських прапорів.

КЕНТСЬКИЙ СТЕЙТОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПОШИРЮЄ УКРАЇНОЗНАВЧІ СТУДІЇ

Воррен, О. — Кентський стейтовий університет, який має відділи в кільканадцятьох місцевостях ст. Огайо, поширив програму українознавчих студій на три додаткові кемпуси, одночасно збільшуючи її ще одним курсом.

Починаючи з цього семестру, шість курсів української мови включено в програму навчання на філіях Кентського університету у Воррені, Аштабулі і Чардоні. Три чотирикредитові та три трикредитові курси дають змогу студентам акумулювати 21 кредит, що є вповні вистачальним для визначеної кількости кредитів з мови в усіх факультетах, крім хемічного, який визнає тільки російську або німецьку мови.

Крім цього, на філії університету у Воррені введено в цьому семестрі курс української культури і цивілізації, програма якого включає історію України, літературу, музику, звичаї і традиції, як рівнож короткий нарис історії українського поселення в ЗСА. Цей трикредитовий курс ведеться англійською мовою. Всі українознавчі курси доступні також для осіб, які не є студентами Кентського університету. Про ближчі інформації слід телефонувати: 847-0571 екс. 213 у Воррені; 964-3322 екс. 122 в Аштабулі; 285-2219 в Чардоні.

Канадські парляментаристи відвідали Київ

Київ. — „Радянська Україна" з 10-го вересня ц.р. інформує, що у вівторок, 9-го вересня, в Києві побувала канадська парляментарна делеґація, яка перебуває у Совєтському Союзі з офіційними відвідинами. Делеґацію очолює спікер Палати Громад Джеймс Жером. На прикраціченому прапорами київському летовищі канадських гостей вітали голова Верховної Ради УССР М. У. Білий, секретар Президії Верховної Ради Я.Я. Колтуха, депутат Зайчук та інші офіційні особи. Канадські політичні діячі поклали опісля вінок на могилі невідомого вояка, оглянули місто, зокрема історичні пам'ятки, а опісля відбули розмову з головою Президії Верховної Ради І.С. Грушецьким.

На Союзівці відбулися тенісові і відбиванкові змагання

Союзівка. — Біля сотні змагунів і змагунок взяли участь в тенісовому і відбиванковому турнірах, які відбулися тут минулої суботи і неділі, 13 і 14 вересня, в рамках традиційного Дня УНСоюзу, головною атракцією якого є вибір Міс Союзівки.

Роман Ракочий, мол., в групі чоловіків і Андрій Пащук, в групі сеньйорів, вийшли переможцями тенісового турніру „16 і 8 найкращих", що його вже сьомий рік підряд улаштовують тут Зенон Снилик і Юрій Савчак за нагороди УНСоюзу. У фінальній грі Р. Ракочий переміг Ю. Савчака, 6-4, 7-5, а в півфіналах Р. Ракочий вилімінував Олександра Олинця виследом 5-7, 6-1, 6-3, а Ю. Савчак Зенона Маркевича 6-1, 6-2. В групі сеньйорів, А. Пащук переміг Бориса Кучинського в тригодинному матчі, 7-6, 3-6, 6-4. В руні переможених, тобто змагунів з одною програною, Юрій Вальчук повторив свій минулорічний успіх, перемагаючи у фіналі Юрія Петриkевича 6-1, 7-6. В жіночій групі сеньйорів д-р Ярослав Рожанковський переміг д-ра Володимира Вірщука 6-4, 6-4.

Нагороди фіналістам після кінцевих гор вручили члени головної контрольної комісії УНСоюзу (яка розпочала тут свою піврічну контролю майна УНСоюзу): мгр Іван Геврик, мгр Іван Винник, проф. д-р Богдан Гнатюк, о. Іван Ващук, д-р Іван Скальчук та Наталка Лазірко, яка попереднього вечора була обрана на першу кралю в контесті „Міс Союзівки".

У відбиванковому турнірі, організатором якого був інж. Адріян Лапичак, взяло участь п'ять жіночих дружин: Пласт — Пассейк, СУМА — Пассейк, СУМА—Ню Йорк і дві дружини С. Т. „Чорноморська Січ" з Нюарку. Переможцем турніру вийшли пластунки з Пассейку, а друге місце здобули молоді змагунки „Чорноморської Січі".

Жиди в своє рокове свято згадують переслідуваних братів в СССР

Ню Йорк. — У синагогах цієї світової метрополії пройшли з нагоди жидівського свята „Йом Кіппур" (День Покаяння), яке припадало на понеділок, 15 вересня, включали заклики до Москви надати совєтським жидам вільне право на еміграцію, а також право свобідно практикувати свою релігію в самому Совєтському Союзі. Рабін Волтер Віртшбергер в синагозі в Квінсі, Н.Й., заявив, що не вистачає, щоб совєтський уряд погодився на вільнішу еміграцію жидів, але щоб ті жиди, які бажають залишитися в СССР, мали повне право свобідно практикувати свою релігію, вчити своїх дітей любити й шанувати традиції та спадщину їхніх предків. В інших синагогах рабіни закликали своїх вірних писати в справі оборони жидів в СССР до конгресменів і сенаторів, а також закликали Конгрес ЗСА погодитися на недавно підписане мирне домовлення між Ізраїлем і Єгиптом.

Совєти готові обговорювати справу постійних віз журналістам

Москва. — Совєтське міністерство закордонних справ повідомило амбасаду ЗСА, що совєтський уряд готовий „в принципі" погодитися видавати американським журналістам постійні візи на виїзд і приїзд, замість дотеперішніх, які дозволяють даному журналістові тільки одноразово приїхати і виїхати із Совєтського Союзу. Але справа постійних віз мусить ще бути обговорена представниками обох держав.

Ця заява совєтського міністерства становить першу спробу з боку СССР впровадити в життя ті постанови Гельсінської Декларації, які стосуються „вільнішого обміну людьми й ідеями". Наразі Москва не поробила жадних інших значних старань підо т.зв. „гуманітарних постанов" цієї Декларації. Наприклад, американська амбасада передала совєтським властям списки із 350 осіб, які бажають виїхати із СССР, бо їхні жінки чи чоловіки живуть в ЗСА, але наразі тільки 4 особи одержали дозвіл на виїзд, хоча Гельсінська Декларація містить постанову щодо скорого полагодження клопотань осіб, які хочуть залишити дану країну, щоб з'єднатися з членами їхніх родин в інших державах. Жінка одного американського професора, Ірина Астахова-МекКлілен, вже більше року старається одержати дозвіл виїхати до ЗСА, але совєтські еміграційні власті сказали їй, що вона мусітиме „ще підождати".

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Право для людських прав

Друга світова війна була, мабуть, кульмінацією довгого, як сама історія, заперечування тих найосновніших людських прав, що їх так геніяльно окреслює Американська Декларація Незалежности, що всі люди народжені рівними та наділені їхнім Творцем такими невід'ємними правами, як право на життя, на волю і на змагання до щастя. Мільйони людських істот, що їх розстрілювали, спалили живцем у крематоріях чи видушили отруйними газами гітлерівці, як і такі ж мільйони Богу духа винних „ворогів народу", що їх штучним голодом, масовими розстрілами та засланнями на каторгу винищив Сталін уже перед війною, та дальші мільйони винищених під час війни, назавжди залишаться найчорнішою плямою народовбивства в історії людського роду. Не диво, що після війни справа відповідної ґарантії людських прав стала одною з найголовніших міжнародних проблем. Від схваленої 10-го грудня 1948-го року Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй відомої Універсальної Декларації Людських Прав починаючи, а на підписаній 1-го серпня цього 1975-го року в Гельсінках т. зв. Европейської Декларації кінчаючи, людство намагається міжнародними зобов'язаннями припинити знущання людини над людиною.

Всі ці декларації підписав і найбільший рабовласник та народовбивчий Совєтський Союз, включивши також пошанування людських прав у свою паперову конституцію, але всі ці свої паперові зобов'язання він дальше брутально заперечує на практиці, відкидаючи кожний зовнішній протест проти порушування людських прав чи виступів в їх обороні, як „протизаконне" „втручування у внутрішні справи" чужої держави.

Теперішній розвиток дає добру надію на можливість того, що також совєтський викрут „втручуванням у внутрішні справи" втратить свою практичну вартість. Рішальну ролю відіграє щораз сильніший і щораз більш масовий рух в обороні людських прав у поодиноких країнах. Америка, як звичайно, дає в цьому добрий приклад, — не зважаючи на те, що Білий Дім та Державний департамент в ім'я бажаного „детанту" готові погодитись з тим совєтським викрутом про „втручання у внутрішні справи" та прижмурити очі на практиковані в Совєтському Союзі безправства відносно людини, — то законодавча частина Уряду, Палата Репрезентантів і Сенат, самі і під натиском публічної опінії, вперто і послідовно, крок за кроком добиваються того, щоб саме людські права та їх респектування в усіх країнах, включно з комуністичними, ставити за одну з головних передумов американських взаємовідносин з тими країнами.

Великим кроком вперед у цьому відношенні був недавно схвалений додаток до Акту Закордонної Допомоги, який вимагає від Президента, щоб ту допомогу узалежнювати власне від пошанування людських прав у поодиноких країнах, які на цю допомогу рефлектують. В результаті такого додатку Державний департамент уже повідомив про встановлення окремих департаментів людських прав у всіх своїх географічних районах із завданням слідкувати та реєструвати активності поодиноких країн саме в ділянці людських прав. Щобільше, згідно з останніми інформаціями, Державний департамент змінює дотеперішню свою політику „руки здалека" від порушування людських прав у інших країнах тим, що дозволяє навіть на дипломатичну інтерференцію, якщо таке порушення людських прав рівночасно порушує договірні зобов'язання відносної країни.

Згадано, що цей розвиток і нові можливості треба у великій мірі завдячувати тому широкому рухові за людські права, в якому й вільні українці грають не останню ролю, зокрема українська молодь. Збільшенням і поширення нашої активности в тому русі можемо приспішити той бажаний час, в якому нарешті і людські права матимуть право.

Біда навчила

Відомий журналіст і коментатор Джей. Еф. терГорст, колишній пресовий секретар президента Джералда Форда, недавно повідомив, що Елдридж Клівер, колишній провідник лівої революційної негритянської організації „Чорна Пантера", зовсім змінив свої погляди і тепер вважає себе палким американським патріотом. Клівер, який тепер перебуває в Парижі, в 1960-их роках гостро таврував американський уряд, політичну, суспільну й економічну систему ЗСА, твердячи нібито негри в Америці переслідувані і закликав до революції проти „білого естаблішменту". Тепер, після 6-річного перебування в таких комуністичних країнах як Куба, Північна Корея та червоний Китай, Клівер прийшов до переконання, що в комуністичних і соціялістичних державах „зовсім нема політичної демократії", натомість існують „диктатури в імені пролетаріяту, але не диктатури пролетаріяту". Він переконався, що таки найкращою країною в світі є З'єднані Стейти Америки.

Стара українська приповідка каже: „біда навчить". Цю народну мудрість підтвердив Клівер у пресовому інтерв'ю, заявляючи, що його „переживання доказали, що соціялісти-комуністи накладають на людей найбільш пригнічуючі режими". Він також повторив деякі із істин, що їх українські та інші втікачі від комуністичної диктатури вже протягом довгих років безперервно стараються довести до свідомости американців — що комуністи стараються не тільки знищити праві політичні круги в ЗСА, але цілу американську систему. Неначе слова українського політичного іміґранта звучить заява Клівера, що американці повинні „бути на сторожі проти людей, які хочуть знищити ЗСА", а також правильною є твердження Клівера, що якщо Америка дійсно є провідником демократичного світу, то ЗСА „мають обов'язок допомагати в ліквідації тоталітарного совєтського режиму". Колишній запеклий ворог американського політичного, суспільного й економічного устрою тепер відверто заявляє, що він не тільки перемінився на американського патріота, але також вважає, що було б „зрадою давати концесії Совєтському Союзові" і додає, що теперішня політика детанту власне дає Москві такі концесії.

Зміна в поглядах Елдриджа Клівера напевно викличе різну реакцію з боку інших американських „революціонерів". Деякі закидатимуть йому „зраду", але багато інших напевно замисляться над його доказами щодо негуманности диктаторських комуністичних режимів.

Теперішні політичні погляди Елдриджа Клівера ще раз доказують, що найкращим ліком на комуністичну недугу є таки сам комунізм, очевидно на практиці, а не в пропаґанді.

Мирослав Прокоп

ЩЕ ПРО ПІДРАХУНОК НАШИХ СИЛ

(Порядком дискусії)

III

Як сказано в попередніх статтях, прогнозування того, як вестиме себе український народ в умовах, коли він матиме змогу відверто виявити свою волю, — чи то у формі плебісциту, голосування, чи іншими політичними актами, — треба робити в аспекті внутрішнього становища і міжнародних умов, які тоді утворяться. Проте, про цю майбутню поставу нашого народу ми можемо судити також, заглянувши в нашу найновішу історію, у події, які пройшли на очах останніх трьох наших поколінь.

Я згадував вже про революцію 1917 року, як про показник нашої національної життєздатности. Остаточно, ми тоді програли, але ті події стали зворотним пунктом нашої історії, бо у них відродилася перервана нитка нашої державної традиції, так що після того державна незалежність — і ніщо інше — лягла в основу усіх українських політичних програм. Найновішим показником того є проєкт програми Української Робітничо - Селянської Спілки, що його виготовила група т. зв. юристів під керівництвом Левка Лук'яненка в 1960 році в Україні, де говориться про державну самостійність як ціль тієї групи. Така ж мета покладена в основу двох інших тодішніх формацій руху опору в Україні, отже Українського Національного Фронту і Українського Національного Комітету. Навіть вороги цієї політичної концепції уважали себе змушеними її визнавати, дарма, що тільки формально. Без існування УНР, ніколи не була б утворена УССР, яка, до речі, до січня 1919 року також виступала під назвою УНР.

Правда, українського змісту у тій УССР не було, але в 1920-их роках український народ зробив енергійну спробу цю форму таким змістом наповнити. Тодішній український ренесанс був швидко розстріляний, але це в нічому не поменшує сили української стихії. Коли б не інтервенція ворога, значить, коли б не тотальний терор Москви і масове народовбивство 1930-их років, то немає сумніву, що на таких фундаментах, які наш народ поклав в 1920-их роках в галузі державної адміністрації, економіки, культури, науки, Церкви, — будується державна незалежність.

На свій лад подібне можна сказати про західні області в умовах польської окупації. Вже саме перебрання влади 1-го листопада 1918 року було надзвичайно успішним революційним актом західніх українців, коли зокрема мати на увазі, що довершили того діла леґалістичні політики, строго пов'язані з традицією чужої влади. Коли ж ми програли у війні з поляками, то сама програма державної незалежности далі залишилась напрямною української політики. Ця програма була у західніх областях в міжвоєнному періоді основним рушієм таких тодішніх виявів, як масовий гін до освіти (подібно як у тому часі в УССР), будування власної економічної бази, пов'язання церкви з народом у його боротьбі за політичні, національні та соціяльні цілі, врешті, як боротьба УВО та ОУН.

Результати тих державнотворчих дій були вагомі. Якраз на цьому ґрунті, завдяки з одного боку мережі культурних і господарських станиць, а з другого — підпільній мережі ОУН, українці західніх областей були спроможні в 1941 році не тільки проголосити відновлення державности, але її також на місцях будувати. Ці самі процеси ми бачили на центральних і східних землях, і тільки німецька інтервенція, себто окупаційний терор, могла здушити ті зусилля народу.

Або факт понаддесятирічної боротьби ОУН і УПА під час Другої світової війни і після неї проти німецьких і большевицьких займанців. Про цю боротьбу писали чимало українці і чужинці, але у нас майже не проаналізовано феномену тодішньої організованої підпільної і повстанської боротьби в аспекті спроможности нашого народу творити владу на місцях, опановувати територію, забезпечувати функціонування окремих галузей суспільного життя. А втім та боротьба вимагала не тільки жертвенности і героїзму тисяч людей, але також плянування, організованости, військового і політичного керівництва, кваліфікованих кадрів, — отже усього того, що творить основи державного існування. У цьому відношенні ми в нічому не поступались таким народам як поляки, чи народи Югославії, які у тому часі вели подібну боротьбу, але які рівночасно користувались чужою допомогою, чого у нас не було. Коли б у Другій світовій війні чи після неї заіснували пригожі для нас умови, то немає сумніву, що кадри тодішнього нашого підпільно - повстанського руху, звичайно при підтримці ширших кіл народу, були б створили стрижінь для державного відродження і будівництва.

І не про саму УПА чи ОУН тут йдеться. Ясно, що ті формації спрямували тоді боротьбу в організоване русло, не допустили до розпорошення енергії мас, не дали їй вилитися у стихійні вибухи. Але тим не менше

(Закінчення на стор. 3-ій)

Володимир Савчак

НЕДОРЕЧНЕ ПОРІВНЯННЯ

(Порядком обговорення)

До справ, порушених у статті д-ра Миколи Бараболяка п. н. „Державний суверенітет і його політична вага" („Свобода" ч. 169 з 10-го вересня) приходиться забрати голос передусім тому, щоби молодші віком українські правники (а їх є вже чимало в ЗСА і Канаді) не подумали, що старше віком покоління правників не уміє думати стислими категоріями, дарма що тема державного суверенітету (якого саме? — повного?, обмеженого добровільно договорами?, знасилуваного монопартією?, а чи взагалі фіктивного, як в УССР) по своїй суті надається радше до академічної дискусії між людьми з правничою освітою, як для газетної статті, призначеної для широкого кола читачів.

Мушу на вступі зазначити, що в основному я погоджуюсь з думками Автора про те, що концепт „державного суверенітету" і випливаючої з нього засади „невмішування у внутрішні справи" слід було б заступити тепер моральнішим концептом „міжнародної справедливости для всіх". Клопіт, однак, у тому, що ОН такою зміною незацікавлена, і нема ніякого іншого форуму компетентного до переведення такої зміни. Шумно названий Міжнародний Суд Справедливости з осідком в Газі є так щільно обгороджений процедуральними приписами (тільки держави можуть бути сторонами), що він практично нічого не вирішує. Хто не живе у світі мрій і фантазій, а ходить по землі, той мусить поставити авторові питання: „Хто саме мав би зробити дійовим концепт міжнародної справедливости і якими методами?!"

Мої застереження до згаданої статті відносяться до того уступу, який починається так: „Сумно це твердити, але політика ЗСА йде по тій лінії", а кінчається промовистим твердженням: „Що тоді дивуватись СССР, що він теж не погоджується на розгляд таких же питань міжнародними органами..." Якщо б я вичитав подібне порівняння в якійнебудь підсовєтській газеті, я, може, й не дивувався б, але, прочитавши це в „Свободі", дивуюсь і питаю автора: „куі боно" таке писати?

Суттєві переочення

Шановний автор переочив (сподіваюсь, що несвідомо) цілий ряд загальновідомих явищ, як внутрі американської, так й підсовєтської дійсности, що їх треба сконфронтувати перед тим, поки аналізувати справу „державного суверенітету" чи засади „невмішування у внутрішні справи". Маю на увазі (тільки прикладово) такі явища:

1) Широковідомий процес у справі масакри цивільного населення у В'єтнамі (Міляй) і актуальні саме тепер „інвестиґації діяльности СіАйЕй", зокрема по лінії плянованих вбивств чужинних голов держав (Альєнде, Кастро) в ЗСА і (для порівняння) — непритягнення до судової відповідальности ніодного з катів ГПУ - НКВД - КҐБ навіть після „де-сталінізаційної" промови Хрущова і помимо виразного виклику Солженіцина. А чи є до подумання „інвестиґація" діяльности КҐБ і його „мокрих діл", вже доконаних на чужій території та судово стверджених (Сташинський - Шелепін), або його „психушок" для вбивання невинних людей т. зв. психотерапією?

2) Релятивно справну (хоч довгу і коштовну) дію американського судівництва в усіх справах, що стосуються згідности з конституцією різних деталізованих законів, розпорядків і дій стейтових чи муніципальних органів (напр., молитви в школах, перевоження автобусами дітей до шкіл з метою „расового балянсу" тощо), і (для порівняння) — повний брак відповідального суду, який рішав би про конституційність совєтських законів і дій державних органів (зокрема яскрава суперечність з конституцією кримінального кодексу і поведінки судів у випадках різних „дисидентів").

3) Існування в ЗСА різнородних організацій оборони індивідуальних і групових прав всяких „меншин" (навіть таких, як гомосексуалісти) та заступництво їхніх інтересів членами різних леґіслятив і професійним об'єднанням адвокатів („Америкен Сівіл Ліберті́с Юніон") і — абсолютний брак подібних організацій чи осіб, які відважувались би обороняти перед сваволею „органів" (виїмок — академік Сахаров) вичислені шумно в конституціях „основні права громадян". За кожний гуманний відрух такої оборони людей переслідують, а мініятюрний відділ „Міжнародної Амнестії" у Москві вважається „протидержавним" і небезпечним для „незмінимого і незаступного" керівництва КПСС і СССР.

4) Повна свобода преси в ЗСА, і — жорстока нагінка на всіх чимнебудь причасних до „самвидавних" публікацій в СССР, — це ще одна велика ділянка, яку слід мати на увазі при порівнюванні обох державних систем і їхнього становища до „державного суверенітету".

5) „Видворювання" інакшемислячих і позбавлювання їх офіційно совєтського громадянства (Чалідзе, Медведєв і ін.) це „спеціяльність" теперішніх „нових царів" в Кремлі; в ЗСА ніхто навіть не думав про те, щоби позбавити американського громадянства, напр., Анджелю Дейвіс, коли вона поїхала „у відвідини" до СССР і без перешкод повернулась для поширювання тут комуністичної пропаґанди, а може й виконування іншої підривної роботи.

Можна було б продовжувати цей реєстр переочень Автора, але вже сказаного мабуть вистачає для кожного думаючого читача, котрий протиратиме очі читаючи: „Що тоді дивуватись СССР?..." Є чого дивуватися і то дуже! В ЗСА індіяни знаходять підтримку між фільмових зірок, дарма що вони підносять вогнепальну зброю проти представників

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ІМ'Я ПРАВДИ

М. Стиранка в своїй дискусійній статті, поміщеній в „Свободі" під заголовком „Помилкова оцінка — помилкові висновки", в якій дискутує з думками реферату д-ра В. Гришка, що був теж друкований в „Свободі" під заголовком „Час на перегляд і час на зміни", написав таке: „... проте гостро дискусійною є пропозиція В. Гришка, щоб і українська еміґрація застосувала цю саму тактику боротьби, тобто зрезиґнувала зі свого гасла самостійности".

Абстрагуючи від факту, що В. Гришко навіть українцям на рідних землях такої пропозиції не зробив, я прямо дивуюся, де п. Стиранка вичитав таке твердження, що В. Гришко дораджує українській еміґрації зрезиґнувати зі свого гасла самостійности?

Можливо, що в якійсь мюнхенській газеті таке написано, але я, що був на рефераті В. Гришка в часі з'їзду УРДП в Торонті 24-го травня ц. р., а відтак ще раз прочитав реферат, поміщений в кількох числах „Свободи", стверджую категорично, що В. Гришко ні в цьому ані в попередніх його рефератах ніколи не дораджував українській еміґрації резиґнувати з ідеї самостійности, проголошеної актами 22 січня 1918-19 років. Щобільше, він ніколи не пропонував українській еміґрації визнавати УССР за свою державу, як це твердять противники партій УНДО, УРДП і ОУНз, об'єднаних у КУВПД.

Він, з'ясовуючи становище цих партій відносно тверджень деяких груп, що тільки вони стоять за наші остаточні максималістичні самостійницькі цілі, стверджує категорично, що „опозиційна щодо цього думка (себто трьох згаданих партій, усунених з УНРади за уявне радянофільство) ніяк і ніскільки не є заперечною, щодо таких питань, як остаточні, максималістичні самостійницькі українські цілі, та навіть і щодо революційного шляху боротьби".

Щодо цього не може бути ніякого сумніву, і це якраз і наголошено у всіх програмово - політичних документах організованих середовищ опозиційної нині активної меншости".

Він тільки осуджує штучно витворений і недоречний двоподіл української політичної еміґрації „на немовби то революційних максималістів і опортуністів мінімалістів" і домагається об'єднання всіх в одній демократично - організованій цілості. Це відповідало б, на його думку, тому демократичному шляхові, „який наші активні національні сили разом з паралельно діючими силами в СССР уже обрали: тобто шляхові змагання за демократичну перебудову СССР, а в Україні зокрема за її українізацію та суверенізацію".

Отже, не резиґнацію з гасла самостійности України пропонує В. Гришко українській еміґрації, а перебудову її політичного життя на базі демократичній, себто створення однієї по-демократичному організованої цілости, в якій і чесна опозиція мала б місце. Він уважає, що таке, на засадах демократії створене об'єднання, „було б якнайбільш відповідним для найефектовнішої праці нашої еміґрації в ролі допоміжного чинника в змаганні нашого народу за повну самостійність". Так, а не інакше треба, — на мою думку, — інтерпретувати цю частину його доповіді „Час на перегляд і час на зміни", що стосується української політичної еміґрації, бо який сенс плекати на еміґрації тоталітарну чи автократичну політичну систему, тоді, коли наші активісти в Україні борються за демократію в Україні?

Я думаю, що В. Стиранка, як журналіст, напевно читав статтю речника УРДП і редактора „Українських Вістей" Ф. Гаєнка, поміщену в „Свободі" під заголовком „У пошуках бази консолідації", в якій він виразно написав, що самостійність України є для УРДП нерушимою аксіомою, а еміґраційні зойки навколо т. зв. „визнавців УССР за свою державу", це чистої води демагогія. Це ствердження Ф. Гаєнка відповідає теж становищу всіх трьох партій, усунених з УНРади, об'єднаних у КУВПД.

Коли я реагую цим вияснениям на невірне твердження М. Стиранки, то роблю це тому, щоби йому, як і іншим журналістам, пригадати, що кодекс етики українського журналіста вимагає вірно інформувати українську спільноту. Український журналіст і взагалі український політик повинен більш уважно читати твори чи статті, які він обговорює пізніше в пресі, тим більше, що передумовою громадсько - політичної консолідації сил нашої еміґрації є дотримування в дискусії засад громадської моралі.

Олекса Яворський
Торонто

Василь Качмар

УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ

(2)

Згадати, що на Соборчику в Перемишлі 1972 року з нагоди ювілею 50-ліття священослужіння о. мітрата В. Гриника, наші Отці прийняли одноголосне рішення Однообразности Богослужб у нашій Східній Церкві! Ще відносно церковних домів, то в Білому Борі наші вірні переробили дім для мерців на гарну вашу церковцю.

В Польщі можна сміливо нараховувати коло півмільйона вірних Української Католицької Церкви. Таку кількість вірних подав Блаженніший Кир Йосиф Сліпий — Патріярх нашої Церкви.

В останньому році наше українське духовенство під проводом о. мітрата Гриника внесло прохання до кардинала Вишинського, щоб нашій Церкві признано правний статус, яким користуються у Польщі всі інші віровизнання за винятком „Греко - Католицької Церкви". Важливо, що свободу віровизнання ґарантує різним Церквам польська конституція, але це відмовлено нашій Церкві. Українські священики мусять боротися не лише з матеріяльними труднощами, але також і з ворожістю польського клиру та єпископату. Зокрема перемиський латинський єпископ Токарчик (колись звався Токарчук з Токів) ставиться до нашої Церкви ворожо. Він постійно відмовляється приділити нашим вірним одну із уцілілих наших церков у Перемишлі, мовляв, Ряшівський воєвідський уряд є проти того. Коли ж, одначе, окрема наша делеґація відвідала воєводу, з'ясувавши йому домагання наших вірних у Перемишлі відносно приділення їм нашої катедри, чи іншої нашої церкви, то він виразно заявив, що це виключно компетенція єпископа Токарчика. Так, отже, на терені сучасної Польщі українці не мають ніодної власної церкви (за винятком у Варшаві, про що згадано попередньо), хоча перед війною на цьому терені було поверх 500 греко - католицьких церков! Є церкви, які стоять пусткою, і вірні зобов'язуються відновити їх власним коштом, як, наприклад, у Сяноці, Ярославі, Любачеві й у Кракові, але надармо ішли й ідуть всі зусилля наших вірних. Деякі церкви вжито та перероблено для громадських потреб, на архіви, склади штучних погноїв, чи навіть на пожежні сторожі. Деяку кількість наших церков передано до вжитку латинникам або до спілки латинникам та православним.

З вищесказаного бачимо, що зусилля наших людей спрямовано в першу черту, щоби рятувати наші церкви на пограниччі, де колись наш елемент творив подавляючу більшість, а і зараз на цій своїй прадідній землі він ще живе у більших скупченнях.

Вірні та їх проблеми

Число українців - католиків у Польщі приблизно 500.000, але лише на своїх первісних землях вони зберігають свою національну ідентичність та тримаються своєї Церкви. Найкраще це видно по участі в Богослужбах, у приступанні до св. Сповіді та в навчанні дітей катехизму. Вони приїздять часто з досить далеких місцевостей на Богослуження, співають релігійні пісні та вчащають на навчання релігії, помимо шикан в костелі та помимо переслідувань поліції в їх селах.

Справа виглядає гірше на західніх землях Польщі, де наші люди живуть у менших скупченнях. Вони там поволі розпливаються у польському середовищі. Розпливаються під релігійним оглядом, а вслід за тим пропадають і для свого народу. Нечисленні духовні отці не в силі відвідати їх, розпорошених, та зібрати разом для духової обнови. Є серед наших людей і такі, що пробують шукати виходу із важкої ситуації зміною обряду на православ'я, яке має державне визнання, а інші знову замикаються у сектах Свідків Єгови чи інших.

А тепер запізнаймося ще з деякими голосами, хоч не зовсім прихильних нам, але доволі об'єктивних поляків. Ось, що читаємо в „Дзєнніку Чікаґовськім" за 1971 рік:

„Тих 300 000 вірних Греко - Католицької Церкви, часто відірваних від прадідних місць поселення, не мають ні свого єпископа, ні свого церковного правління. Вони не мають навіть права вживати свої власні церкви, хоча на території Польщі лишилися 454 греко католицьких церков та каплиць.

На Любачівщині лишилося їх 62, на Перемищині — 319, і на Лемківщині 73. Із тих 454 церков 195 передано до вжитку полякам - латинникам, 27 церков передано до вжитку полякам та православним, з того 16 в Перемишлі, а 11 на Лемківщині. Решту 229 передано як архітектурні пам'ятки під опіку державних чинників, 10 замінено на всякі магазини чи інші установи, а коло 100 церков, що залишилися, нищаться без будь - якого догляду та опіки..."

Чому така ситуація нашої Церкви в Польщі?

Той же автор з „Дзєнніка Чікаґовського" намагається пояснити читачам, що спричинило такий стан нашої Церкви в Польщі, у статті „Косцьол Грецко-Католіцкє в Польсце".

„Державна влада висуває своє право до майна Греко-Католицької Церкви, бо на їх думку в Польщі не існує окрема Греко - Католицька Церква, доказом чого є брак окремої греко - католицької ієрархії (єпископства)... Примас Вишинський, якому рішенням Ватикану передано під опіку греко - католиків у Польщі, на всі заходи українців у справі повернення їм їхніх церков та утворення для них окремої церковної адміністрації, заслоняється тим, що ці справи залежать не від нього, але від державних чинників, які зліквідували окреме греко - католицьке єпископство та сконфіскували церковне майно..."

(Продовження буде).

ВІДБУВСЯ 24-ий ЗДВИГ...

Закінчення зі стор. 1-ої)

закінчився нерішеним вислідом 1:1.

Попис сумівських мистецьких самодіяльних гуртків розпочався точно о год. 4:00 по полудні, як було заплянувано. Попис проходив справно і тримав довволі численну публіку в приємному напруженні повних дві години. Програму попису розпочала духова оркестра осередків із Чікаго низкою українських народних пісень і маршів. Дирігент Іван Фіняк виказався добрим керівником цього великого ансамблю. Оркестра добре вишколена, хоч зложена з молодих хлопців і дівчат, має всі дані на те, щоб дальше працювати і досконалитись.

Танцювальні гуртки з Парми й Клівленду вивели низку танців. Гурток з Парми (керівник Віктор Богуславський) вирізнявся своєю масовістю та молодим складом танцюристів — юнацтво до 12 років життя, а при тому незвичайною здисциплінованістю, почуттям ритму і приємною зовнішньою поставою. Тому й публіка, а зібралося її доволі багато, як на таку погоду, нагороджувала юних виконавців щедрими оплесками й окликами заохоти.

Гурток з Клівленду (керівник Петро Венгрин) менша своїм складом і старша віком, захоплювала глядачів своєю зовнішньою поставою та культурною інтерпретацією тематичних танців.

В групі мистецького слова виступали декляматори Богдан Кріслатий з Парми, Оксана Стеткевич Детройт-Орлик і сестри Стефа і Люба Бабій і Роман Зубар — Детройт Київ.

Два юнацькі ансамблі осередку ім. Павлушкова з Чікаго, хор „Ватра" — кер. дружинниця Оксана Ференц і октет „Червона Рута" — кер. Марійка Гаврилюк, заповнили велику частину програми попису.

Приємною появою на сцені був октет юначок-бандуристок осередку ім. П. Орлика з Детройту. Ці бандуристи приготовляються поповнити відому капелю бандуристок, що вже працює близько 20 років під керівництвом Петра Потапенка та влаштовує час-до-часу концерти в більших містах Америки й Канади. Юні бандуристи відограли на бандурах в'язанку народних пісень і танців, викликаючи бурю оплесків.

Програму попису вела член програмової комісії Здвигу, дружинниця Ліда Рудницька Щербій. Після закінчення попису програмова комісія відбула свою нараду і проголосила такі висліди змагань:

Перше місце за танці признано танцювальному гуртковi Осередку ім. Т. Шевченка в Пармі, а в продукціях мистецького слова Богданові Кріслатому з того ж осередку. В хорових продукціях перше місце признано юнацькому хорові „Ватра" під керуванням дружинниці Оксани Ференц і акомпаньяторки дружинниці Марійки Гаврилюк, з осередку ім. Павлушкова з Чікаго. Як безконкуренційним (бо не було опонентів) признано перше місце духовій оркестрі осередків ім. Павлушкова та ім. Вітовського з Чікаго під керуванням Івана Фіняка. Також перше місце признано октетові бандуристок під керуванням Петра Потапенка і Олі Гвоздь з осередку ім. Орлика з Детройту.

Справою озвучення площі зайнявся Ярослав Петращук і продовж тривання Здвигу пильнував його, будучи на стійці, не зважаючи на дощ, що не покидав нас повних два дні.

Справно працювала кухня і господарська частина у віданні незаступного в таких випадках Івана Терлецького, що працював з поважним штабом своїх помічників. Добре була поставлена фінансова референтура під проводом Іван Бутрія, працюючи без перебоїв. Служба ладу й порядку знаходила повне зрозуміння в учасників Здвигу і легко давала собі раду з паркуванням, виїздом та приїздом нових учасників.

Вечорами обидвох днів відбувалися танцювальні забави для молоді.

Командантом Здвигу був Нестор Щербій, бунчужним Мирон Биц, писарем Катруся Ровенчук, командантом таборів Мирон Федорів, а його бунчужним Юрій Ніньовський. До оціночної комісії належали дружинниці: Оля Гвоздь, Катруся Копач-Кізима і Ліда Рудницька-Щербій. Санітарно-медичну станицю на Здвизі очолювала Ліля Югаш.

Пластовий Орден...

Закінчення зі стор. 1-ої)

ставили на початку існування свого тоді старшо-пластунського Куреня, а саме — служити своїй знедоленій Батьківщині до кінця свого життя. Скоро після заснування, „Орден" поширив свою діяльність серед старших пластунів, що жили в інших осередках української повоєнної еміграції та витворив свій своєрідний стиль курінної і загально-пластової діяльности, подібно як і інші братні курені, як нпр. „Лісові Чорти", „Бурлаки", „Перші Стежі".

Тепер „Орден Хрестоносців" об'єднює в своїх рядах понад 60 сеніорів і старших пластунів із майже рівним числом членів у сеньорському і старшопластунському куренях. „Орден" має свій спільний провід, що його очолює Великий Майстер, та який складається із членів команд обох куренів. В ордені прийнято назовництво часів хрестоноських походів і курінні, н.пр., називаються майстрами, себто провідниками своїх частин. Провід вибирається на Великих Радах „Ордену", де приймається також нових членів та обговорюється діяльність — минула й майбутня — Хрестоноського Круга, так загальна як і кожного члена в Пласті та поза своєю матірньою організацією.

У цій 14-тій Великій Раді „ОХ" взяло участь біля 50 хрестоносців — сеніорів і старших пластунів, не вчисляючи гостей і родин. Великим Майстром „ОХ" обрано І. Шуста (Філядельфія). В минулій каденції цю почесну функцію повнив В. Рак Ню Йорк). Майстрами-курінними обрано: С. Федуна (Нюарк, УПС) і Ю. Литвинишина (Чікаго, УСП).

У пляні активностей на 1976-ий рік м.ін. передбачено відбути у 100-річчя українського поселення в ЗСА „Хрестоносний рейд" в гори Пенсильвенії, відбути Свято Весни для філядельфійської округи та виготовити і посвятити прапор Ордену.

ЩЕ ПРО ПІДРАХУНОК НАШИХ СИЛ

(Продовження зі стор. 2-ої

це була боротьба всенародна, чого свідченням можуть бути самооборонні дії населення також там, де не завжди була на місці ініціятива політичної організації.

Також найновіший відтинок нашої історії, значить рух опору в Україні і 1960-их та на початку 1970-их років, є тривалим показником сили нашого народу, його спроможности відроджуватися. І йому частково пригожі завнішні умови, себто короткий період десталінізації і відлиги, дозволили вийти на сцену життя. Своїм характером, стилем роботи, засобами боротьби, людськими кадрами той рух опору є інший від періодів дій нашого народу, про які була мова вище. Але його питома вага не менш велика. Найновіший рух опору в Україні багатозначний зокрема тим, що своєю появою він заскочив чужих і своїх. Немислимо з певністю сказати, що думали про такі питання в Україні, але на еміграції ніхто не передбачив появи в існуючих тоді умовах постатей типу Василя Симоненка, Вячеслава Чорновола, Івана Дзюби, Валентина Мороза, Івана Світличного, Святослава Караванського, Ігоря Калинця, Василя Стуса, чи інших, а вже напевно не передбачали появи Левка Лук'яненка з його проєкцією виходу УССР з Совєтського Союзу. У ще більшій мірі ті люди і їхні діла заскочили західніх дослідників Совєтського Союзу, які в 1950-их роках ставили теорії про т. зв. совєтську людину, про духовно уніформованого гомункула та про ліквідацію національного питання в СССР взагалі.

Діячі руху опору в Україні, у Прибалтиці, на Закавказзі, а також дисидентський рух у самій Росії, точніше в Москві, показали нові горизонти розвитку в СССР. Для нас, українців, особливе значення руху опору в тому, що незалежно від іншого типу його учасників та їхньої політичної плятформи, стратегії і тактики, в їхному мисленні збереглася нитка тяглости з національно - політичними та соціяльними ідеалами української революції 1917 року, міжвоєнного та воєнного періодів.

Отож, у підсумках, історія нашого народу останніх сімдесяти років повчає, що у ньому зберігається великий невиладуваний потенціял, який виходить наверх у частково принаймні пригожих умовах. Виявилась та сила найбільш динамічно тоді, коли умови були найбільш сприятливі, як у революції 1917 року. Але порівняно великою вона була також у 20-их і 40-их та 60-их роках нашого сторіччя. Концепція революції проти Польщі у міжвоєнному періоді, відірвано від будь-яких внутрішніх потрясень у польській державі, чи міжнародних ускладнень — була утопією. Таке українське повстання було б закінчилось невдачею, подібно, як, наприклад, в 1956 році совєтські танки задушили тодішню угорську революцію. Але зовсім не була утопією сама боротьба ОУН проти Польщі, її організування революційних кадрів, бо без них не було б у час війни підпільного і повстанського руху таких розмірів і сили, як їх досягла ОУН і УПА.

Також рух опору в Україні в минулому і частково в сучасному десятиріччі не мав би змоги виявитись у такому характері та маштабах, якщо не прийшло б до часткового захитання режиму після смерти Сталіна. Але, появившись після знищення підпілля в Україні, той рух став зворотною точкою у сучасній історії України: його провідні постаті мали мужність сказати правду і назвати речі по імені тоді, коли мовчали мільйони, вони зформулювали національне, світоглядове і соціяльно - політичне кредо модерного українця другої половини XX сторіччя та завдяки цьому знайшли співзвучність з прагненнями ширших кіл народу та з мисленням поступових кіл різних народів світу. Це забезпечило їм успіх і серед власного народу і у чужинців. Вкінці, що дуже важливе, вони усі, майже без вийнятку, мужньо постояли за свою віру і свою програму і перетворились у символи боротьби, до якої закликали народ. Вони також залишили по собі передсмак того, як вестимуть себе подібні до них постаті тоді, коли утворяться нові умови для нового народного „плебісциту".

(Кінець)

Новий випуск „Українського Історика"

(П.С. УІТ). — Вже віддано до друку і в скорому часі появиться нове число „Українського Історика" (ч. 45-46, 1975) із таким змістом: Любомир Винар „Десятиліття Українського Історичного Товариства", Юрій Бойко: Проф. О. П. Оглоблин, як історик духово - політичного росту Козацької України", Симон Наріжний: „Історичне Товариство Нестора Літописця в Києві", Лев Шанковський: „Нарис української воєнної історіографії", Олександер Баран: „Київська Могило - Мазепинська Академія і Запорозькі козаки" (в англійській мові), о. І. Назарко: „Трагічна доля Євпраксії Всеволодівни (1071-1109)", Василь Маркусь: „Стан суспільно-політичних наук та дослідів" над новітньою історією в УРСР". Грушевськіяна: Марко Антонович: „До взаємин М. С. Грушевського з С. О. Єфремовим", Мемуаристика: Олександер Домбровський: „До історії української науки під час Другої світової війни". Дискусія: Іван Лисяк Рудницький, „Проблеми в навчанні української історії", Юрій Гаєцький: Козацька термінологія: „Сугестії щодо студій Гетьманщини і Української Козацької Держави" (в анг. мові). Ін меморіям: Богдан Винар, „Пам'яті професора Іллі Витановича", Василь Ленцик: „Оскар Галецкі". З архіву: В. Міяковський, Листи С. О. Єфремова до Є. Х. Чикаленка". Крім того в біжучому числі УІ знаходимо чимало рецензій на історичні видання в українській і неукраїнських мовах. Число закінчується багатою хронікою українського наукового життя.

„Український Історик" є єдиним українським історичним журналом поза межами України і появляється за редакцією проф. Любомира Винара. Річна передплата журналу $14.00. Річна вкладка членів і членів-прихильників УІТ виносить $16.00 і включає передплату журналу. Передплату і добровільні пожертви на Видавничий Фонд „Українського Історика" проситься надсилати на адресу:

"The Ukrainian Historian"
P.O. Box 312
Kent, Ohio 44240.

НЕДОРЕЧНЕ ПОРІВНЯННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

режиму, — а порторіканці видвигають справу незалежности їхнього острова на форумі О.Н. Але про справу зґвалтованої недавно незалежности Чехо - Словаччини, де вже сім років большевики переводять „нормалізацію" за зразком наших 1930-тих років, або про справу фіктивної незалежности „суверенних" московських колоній — „союзних республік" (у тому й УССР) сьогодні вже „навіть собака не гавкне."

Якщо двоє роблять те саме...

Старинні римляни мали багато розумних приказок, між якими була така: „сі дуо фаціюнт ідем нон ест ідем" (якщо двоє роблять те саме, не виходить те саме). Ця приказка приходить на думку при читанні виводів д-ра М. Вараболяка про те, що і ЗСА і СССР заздро оберігають принцип „державної суверенности" і „невмішування у внутрішні справи" без ніякої глибшої аналізи.

Є поважні і глибокі причини та мотиви такої поведінки обидвох держав, але діяметрально відмінні в кожної з них. Я не збираюсь тут детально аналізувати ці причини й мотиви, але мушу звернути увагу на одну обставину: в ЗСА панує оправдане переконання (навіть у масах населення) про те, що всі неподобства, які існують в цій країні, державні та судові органи вміють і хочуть виправляти самі (напр., безпрецедентні в історії наслідки „афери Вотерґейт" включно до судових вироків і резигнації президента).

Натомість в СССР не існує дослівно ніодна ділянка громадського, політичного чи економічного життя, в якій керівництво (як партійне, так й державне) хотіло б навести лад і виправити вже не тільки різні неподобства, але навіть злочинні дії „власть імущих", дарма що і академік Сахаров і Солженіцин у своїх зверненнях „вождям Совєтського Союзу" про це писали і цього настирливо домагались!

Притаманне большевикам переконання про власну „непомильність" при тотальному обдурюванні власного населення і цілого світу пустопорожніми фразами веде до того, що вони мусять видвигати „державний суверенітет" і принцип „невмішування" з виразною метою закрити перед усіма трагічну підсовєтську дійсність, а всіх, хто про цю дійсність говорить чи пише, судять і карають за „пороченя совєтського ладу" — якщо ті люди там на їх території, або обвинувачують у „фальсифікації" (якщо вони поза засягом їхніх „органів").

ЗСА відложили зменшення кількости вояків в Европі

Вашінґтон. — Департамент оборони рішив наразі відложити заплянoване зменшення в кількости американських вояків, які в Західній Німеччині виконують службу в т.зв. допоміжних частинах. Первісно Пентаґон плянував зменшити допоміжні частини на 8,000 вояків а в той самий час збільшити бойові з'єднання. Але досліди виявили, що 8-тисячне зменшення в допоміжних частинах може дуже послабити спроможність американських з'єднань в Европі протиставитися можливому нападові з боку держав Варшавського Пакту, зокрема Совєтського Союзу. Таким чином плян зменшення кількости вояків, схвалений раніше самим секретарем оборони Джеймсом Шлесінджером, був наразі відкладений „до неозначеного часу".

САДАТ ТАВРУЄ СССР І ПАЛЕСТИНЦІВ ЗА „НАТИСКИ"

Каїр. — У понеділок, 15 вересня, єгипетський президент Анвар ель-Садат заявив у промові, яка була передавана на телебаченні та через радіо, що жадні „натиски" з боку Совєтського Союзу, палестинських арабів чи кого іншого не можуть змусити його змінити закордонну політику Єгипту, бо він вважає, що теперішня політика вийде на користь не тільки Єгиптові, але всім арабам. Промовляючи в той самий час, коли єгипетська амбасада в Мадриді була окупована палестинськими партизанами, які загрожували вбити трьох членів амбасадського персоналу, якщо Єгипет не перестане переговорювати з Ізраїлем, Садат сказав, що палестинських арабів обманює Совєтський Союз і Сирія, які хочуть внести роздор в арабський світ.

У своїй промові Садат наголошував, що Совєтський Союз безперервно старається наставити всіх арабів проти нього, тобто Садата, неправильно представляючи й інтерпретуючи недавнє домовлення між Єгиптом й Ізраїлем щодо сепарації їхніх військ на території Сінайського півострова. Він також сказав, що совєтські пілоти, які перебувають на тимчасовій службі в Єгипті, відмовилися провадити розвідку діяльність над Сінайським півостровом і натякнув, що совєтські власті післали цих пілотів не на те, щоб вони допомагали Єгиптові, але щоб стежили за американською флотою на Середземному морі. Садат закинув Совєтському Союзові, що під час війни проти Ізраїля в 1973-му році совєти відмовилися дати Єгиптові найможливіший матеріял для будови мостів через Суезький канал, а також закинув, що совєтський прем'єр-міністер Алексей Косигін та амбасадор Владімір Віноградов змусили його в 1973-му році погодитися на „передчасне перемир'я". Тон промови Садата був дуже антисовєтський.

Щодо схоплених палестинськими партизанами єгипетських дипломатів в Мадриді, то вони, разом із закладниками з альжирської та іракської амбасад, були забрані партизанами літаком до Альжиру і там звільнені. Самі палестинські партизани піддалися альжирським властям.

Підкомісія Палати Репрезентантів зменшила оборонний бюджет

Вашінгтон. — Підкомісія для асигнувань в Палаті Репрезентантів запропонувала зменшити оборонний бюджет на 7 більйонів долярів. Це рішення підкомісії дуже затривожило Департамент оборони і Білий Дім, які пропонували, щоб оборонний бюджет виносив 98 більйонів долярів. Речники Пентагону твердять, що 91-більйоновий оборонний бюджет змусить ЗСА зменшити кількість вояків, а також припинити розбудову деякої нової зброї. З уваги на те, Білий Дім і Департамент оборони вже теперь розпочали старання переконати членів підкомісії для асигнувань змінити своє рішення ще заки оборонний законопроєкт буде переданий на розгляд цілою Комісією для асигнувань в Палаті Репрезентантів.

26-та Зустріч-Здвиг українців Канади й Америки в Торонті

Понад вісім тисяч українців Канади і Америки, під гаслами: „На прослави ген. Р. Шухевича - Чупринки", у 50-річчя Спілки Визволення України і Спілки Української Молоді та в році української нескореної жінки, маніфестували свою єдність з нескореним українським народом, на 26-ій Зустрічі-Здвизі Українців Канади і Америки, яка відбулася в неділю 15-го червня ц. р. на Всеканадській Національній Виставі в Торонті.

Перед полуднем о год. 11-ій Владика Ізидор у сослуженні: о. мітрата В. Філевича, о. декана І. Сиротинського, о. крилошанина М. Стефановича, о. д-ра М. Стасева і о. Р. Набереженого, відправив Архиєрейську Службу Божу, під час якої співав чоловічий хор „Прометей"" О. СУМ в Торонті під диригентурою мгра В. Кардаша. У своєму глибоко продуманому слові Владика вказував на важкий шлях терпінь і мучениціва, що його проходить наша Церква і український народ на батьківщині.

Зупинившись довше над постаттю ген. Р. Шухевича-Чупринки, Владика вказав на великі прикмети його характеру. Головний командир УПА, керівник цілого визвольного руху, співтворець Акту відновлення української держави 30-го червня 1941 р., був глибоко віруючим, з великим даром об'єднування всіх, які бажали боротися за волю України. Москва сподівалася, що український народ піде в неволю без спротиву. Однак, коли не стало С. Петлюри, його працю і змагання перебрав Є. Коновалець, коли і його підступно знищено, по ньому прийшли: Бандера, Чупринка та інші. Ідея волі України освячена кров'ю мучеників і непереможна, а герої стали символами сучасної боротьби. Владика Ізидор привітав приявного Службі Божій зі своєь дружиною Ярослава Стецька, — кол. голову Державного ПравлінняУкраїни і голову ОУН та ЦК АБН. Наприкінці Владика підкреслив, що свідоцтво правди про Україну і її Церкву розкривас світові наш Патріярх Иосиф.

Після піднесення канадського і українського прапорів, маніфестаційну частину започатковано дефілядою сумівської молоді. Понад 500 уніформованих членів СУМ із своїми прапорами промаршували перед почесними гістьми на трибуні — представниками федерального, провінційного і міського урядів, суспільно-громадських, церковних і політичних організацій з Америки і Канади. Грала духова оркестра „Батурин". Офіційно програму Зустрічі вікрив голова Головної Управи ЛВУ і голова Діловодого комітету інж. В. Безхлібник, інформуючи також, що на підставі одержаної вістки з Києва, за повідомленням УПВ з Риму, в Україні відзначують день 16-го червня як „День пам'яті про загиблих в'язнів". Віддаючи салют полеглим, при звуках сурми, учасники Зустрічі постанням з місць і хвилиною мовчанки вшанували теж пам'ять братів і сестер, загиблих у московсько - большевицьких тюрмах і концтаборах. Із словом виступив голова Проводу ОУН Я. Стецько, який привітав учасників від імени Воюючої України та передав привіт від українців у Південній Америці, де він перебував у зв'язку з конференцією ВАКЛ. Підкреслив, що українська спільнота в країнах вільного світу є нерозривною частиною української нації, він вказав на конечність жити і боротися за ті самі ідеї, якими живе і за які бориться народ на батьківщині, та всяко допомагати у їх здійсненні. У цьому році відзначуємо великі дати революційно - визвольної боротьби СВУ-СУМ, ОУН - УПА під керуванням сл. п. ген. Р. Шухевича, який загинув смертю героя в бою з московсько - большевицьким окупантом 25 років тому. Чину і дій вимагає від нас нескорена Україна — чоловіки і жінки. Пам'ятаймо про це. Пам'ятаймо рівнож, що націоналізм є прапором змагань нашої доби. Слово Я. Стецька, загалом сприйняла громада привітала і подякувала гріміким ентузіястичними оплесками, в доказ і подяку солідарності з його працею і працею організації, яку він очолює, для визволення України.

Головну промову виголосив д-р Богдан Крук - Мелодія — старшина УПА, у якій підкреслив ролю її Головного Командира ген. Р. Шухевича у героїчних змаганнях УПА. Від імени федерального уряду і прем'єра Трудо промовляв і передав привітання посол Дейвид Колінет, замість міністра Марка Лялльонда, який не зміг прибути. Його представив голова КУ СУМ Я. Заяць. Між численними привітаннями, надісланими листовно, були вибачення від Онтарійського прем'єра В. Дейвіса, міністра А. Гросмана. Від посадника міста Торонта і Метрополітальної Ради привіт виголосив радний В. Бойчук. Генеральний секретар СКВУ мгр Ю. Шимко вітав Здвиг - Зустріч, підкреслюючи потребу дійової єдности з рідним народом. Від імени організацій Українського Визвольного Фронту в ЗСА, привітання учасникам передавав В. Мазур — голова УНП. Одержані найновіші інформації про В. Мороза подав М. Липовецький — голова Комітету Оборони В. Мороза. Заключне слово мав д-р Р. Малащук — голова Світового Українського Визвольного Фронту, в якому, підкреслюючи певні періоди боротьби українського народу, наголосив боротьбу останніх визвольних змагань ОУН-УПА під проводом ген. Р. Шухевича-Чупринки. Заключне слово голови УСВФ, на тлі з'єднаних хорів та оркестри О СУМ в Торонті, перед могутньою і величною піснею „Вставай Україно" зробило велике враження на учасників.

У мистецькій частині програми виступали мистецькі ансамблі Торонтонського Осередку СУМ — чоловічий хор „Прометей", дівочий „Діброва" та оркестра „Батурин" під керуванням маєстра мгра В. Кардаша, виконавши по-мистецьки цілий ряд точок програми. Відповідно до змісту програми маніфестації була також рецитація Надії Куцої і Володимира Довганюка уривків з творів Ю. Клена „Прокляті роки". Учні Рідної Школи і Курсів Українознавства при Відділі ЛВУ в Етобіко рецитували Л. Вер ховини „Нароковини генерала Т. Чупринки", а Мирослава Стельмах виконала рецитацію Храплиної „Квіти для мами". Програмою Здвигу - Зустрічі керували ред. В. Дідюк і п-і Л. Шуст.

В навечеря Зустрічі-Здвигу, в суботу 14-го червня ц. р. в залі канадської школи, відбувся, свого роду, симпозіюм з участю запрошених доповідачів. Виступали: М. Фіголь, А. Лозинський (ЗСА), п-і Т. Стахів (Гамілтон), А. Дольницький (Монтреаль). Програмою вечора керував ред. О. Матла. Треба відмітити, що цьогорічний традиційний вже Здвиг-Зустріч, які відбуваються кожного року на зміну в Канаді і Америці, пройшов під кожним оглядом успішно. Українська спільнота у вільному світі у проводі Організацій Українського Визвольного Фронту з обох країн ще раз підкреслила свою непохитну і всецілу піддержку у визвольних змаганнях нашому поневоленому, але не скореному народові. Окрім Торонта, на Зустрічі були численно заступлені: Гамілтон, Ошава, Ст. Кетеринс, Брентфорд, Братфорд, Ватефорд, Веланд, Ватерлю, Кіченер, Ст. Томас, Лондон, Віндзор, Чатам, Гвелф. Престон, як теж дальші— Монтреаль, Кіркленд Лейк, Вінніпег, Едмонтон, Ванкувер у Канаді, а з ЗСА — Боффало, Ню Иорк, Джерзі Сіті, Детройт, Клівленд і Чікаго.

Сцену на імпрезу удекорувала д-р Б. Стебельський.

В. Д.

СПОРТ

УСТ „Чорноморська Січ" першуном УСЦАК в плаванні на 1975 рік

Союзівка, Кергонсон, Н.Й. 30-го серпня 1975. — Були це 19-ті з ряду річні плавацькі першенства УСЦАК, що відбулися на великому басейні Союзівки з участю, цим разом, понад 60 змагунів (ок), які репрезентували 6 Українських Спортових Осередків і молодечих організацій в ЗСА та Канаді. Звання і перехідну клюбову Чашу, вп'яте за порядком, здобули юначки й юнаки УСТ „Ч. Січ", що як і в попередніх роках були найчисленнішою та найкраще підготованою до змагань — плавацькою репрезентацією.

Згідно з пляном Проводу першенства, змагання мали розпочатися в суботу перед полуднем, одначе з причини зливного дощу їх відкрив керівник — Я. Рубель, щойно о год. 3:30 по полудні, який рівночасно представив і попросив до слова: заст. голови УСЦАК — М. Стебельського та голову КЛК — В. Гнатківського. В проводі змагань, між іншими, теж працювали: А. Лапичак — секретар, Ю. Граб — гол. суддя і Я. Кришталський.

Змагання розпочали наймолодші учасники у віці 8-10 років, а далі юначки й юнаки в старших групах та на закінчення в найбільш емоційних конкуренціях, якими є для глядачів, гінцях 4 Х 25 і 4 Х 8 метрів. Треба відмітити учасників з далеких міст ЗСА і Канади, особливо групу плавачок з Клівленду, що прибула під проводом відомого нашого спортового діяча С. Малапчука (заст. голови УСЦАК), яка на спільне конто Пласту здобула 9 точок. Подаємо учасників першенства, що здобули перші три точкові місця в поодиноких вікових групах і конкуренціях.

25 м. хлопці 8-10 років: Вік. Каздоба („Ч Січ"), А. Кушнір (УСК); І. Пономаренко (Ч. Січ). — 25 м. хлопці 11 - 12 років: Р. Брайс (Ч. Січ) 17.5), Ю. Гуцуляк (КЛК Т. (Ю. Цікало — Пласт). 25 м. дівчата 8-10 років: К. Білон (КЛК Н.И.) (18.2), А. Білон (КЛК Н.) — Р. Гронь. — 25 м. дівчата 11-12 років: Н. Білон (КЛК Н.И.) Г. Яримович (КЛК), Л. Дармохвал (Пласт Кл.) (17.6 50 м. довільним юнаки 13-14: М. Слиж (Ч. Січ) (р34.7) В. Гудяк (Сокіл С. М. Гудяк (Сокіл). 50 м. грудним юнаки 13-14 р.: М. Слиж Ч. Січ) (46.2) М. Гудяк і В. Гудяк (Сокіл, Сиракюзи). 50 м. довільним юнаки 15-17 р. М. Кришталський (КЛК Т.) (29. О. С. Очеретко (Ч. Січ) М. Павлічко (Пласт, Гартфорд).

50 м. грудним юнаки 15-17 р: С. Очеретко (39.8), М. Кришталський, Г. Долішній (КЛК Т.) 50 м. довільним юначки 15-17 р. Н. Слиж (Ч. Січ) (34.6) К. Долішна (КЛК Т.) (Л. Білон КЛК Н.И.) 50 м. грудним юначки 15-17 р.: Н. Слиж (43-6), К. Долішна, Л. Білом.

100 м. довільним чоловіки: А. Слиж (Ч. Січ) (1.05.6) (М. Обаль) (КЛК Т.) Ю. Повх — Пласт, Ч-ці). 100 м. грудним головіки: А Слиж (1:26.5) Ю. Повх, М. Обаль. 100 м. змінним юнаки 15-17 р.: С. Очеретко (1:17.0), М. Кришталський, М. Павлічко.

4 Х 25 жінки - гінці: КЛК Ню Йорк, Пласт (Клівленд), „Чорноморська Січ".

4 Х 50 довільним чоловіки: „Чорноморська Січ", КЛК Торонто.

4 Х 50 змінним чоловіки: „Чорноморська Січ", КЛК Торонто.

Кінцевий показник клюбового точкування: 1. „Чорноморська Січ" 76 точ. 2. „КЛК Торонто 37, 3. КЛК Ню Йорк 26, 4.Пласт, Америки 17, 5. Сокіл, Сиракюзи 8., 6. УСК Ню Йорк 3.

Увечорі на великій залі „Веселка", при участі багатьох сотень гостей, переможці одержали індивідуальні і клюбові нагороди а медалі! 100-Річчя українського Поселення в ЗСА, що їх вручили: головний предcідник УНС — И. Лисогір, заст. предс. М. Душник, дир. Союзівки — В. Квас, гол. контр. УНС — І. Вивнш,к заст. голови УСЦАК і гол. УСТ „Ч.Січі" — М. Стебельський, В. Гнатківський (голова КЛК Н.И.), Тією заключною точкою першенств УСЦАК, проводили, керівник змагань — Ярослав Рубель і Адріян Лапичак (секретар).

О. Твардовський
(прес. реф. УСЦАК)

СССР приписує собі також заслугу за... перемогу над Японією

Москва. — Відзначуючи 30-річчю капітуляції Японії, совєтська преса помістила на передових сторінках „наказ" міністра оборони маршала Андрея Гречка, як також статтю генерала армії П. Белобородова, у яких кажеться, що „тільки завдяки втручанню у війну з Японією совєтської непереможної армії під керівництвом Комуністичної партії, запевнили скору перемогу над Японією і її капітуляцію". Генерал П. Белобородов пише, що Японія в 1945 р. була ще настільки сильна, щоб продовжити війну з ЗСА бодай на один-два роки. „Японські збройні сили, — каже Белобородов, — налічували в своєму складі понад 7 мільйонів чоловік, близько 500 бойових кораблів, більше 10.000 літаків". І тільки встрявання Совєтського Союзу у війну з Японією, на думку ген. Белобородова, примусило японське командування видати наказ про припинення воєнних дій. „Деякі діячі за рубежем, — каже совєтський генерал, — пробували ввести в оману народи світу, заявляючи, що перемогу над Японією присікорили американські атомні бомби. Ні, ці варварські бомбардування викликали і викликають лише біль і обурення. Не було ніякої необхідності в атомовому ударі. Більше того, безглузде руйнування Гірошіми і Нагасакі, знищення мирних жителів, дітей нічим не можна виправдати. Спроби фальсифікаторів історії применшити внесок Радянського Союзу та його Збройних Сил у розгром фашистської Німеччини і мілітаристичної Японії, приречені на провал", — пишеться у статті ген. П. Белобородова.

ТАРЗАН, Ч. 7863. Тарза на спис попав у ціль

„Те, що подібний до щура моряк вбив свого друга викликало в мене підозріння і відчуття огиди до нього..." „Він рантом витягнув револьвера і спрямував його в спину молодого мужчини..." „Але мій спис долетів до моряка швидше!"